

Стилізація як метод розкриття творчого потенціалу у майбутніх художників декоративного мистецтва

Анотація. У даній статті розглянуто важливість методу стилізації у фаховій підготовці майбутніх художників декоративного мистецтва та створення сприятливих умов для розкриття їх творчого потенціалу.

Ключові слова: метод, стилізація, художник.

Abstract. This article examines the importance of the stylization method in the professional training of future artists of decorative arts and the creation of favorable conditions for revealing their creative potential.

Keywords: method, stylization, artist.

Освітній процес в Україні та світу не стоїть на місці: відбувається постійний пошук ефективних технологій, методів та прийомів задля оптимізації та покращення результативності освітньої діяльності.

У системі професійної підготовки фахівців художнього напрямку також використовуються різноманітні методи, проте одним із провідних, який допомагає розкрити творчий потенціалу майбутнього художника декоративного мистецтва, на нашу думку, є саме метод стилізації.

Під поняттям стилізація в образотворчому та декоративно-прикладному мистецтві прийнято вважати художнє узагальнення реалістичного зображення, під час якого необхідно виявити і зосередитися на найхарактернішому у об'єкті зображення. Така діяльність допомагає розвивати творчо-аналітичні здібності у студентів, тому для нас це так цінно.

Способи стилізації досить різноманітні: від часткового спрощення реальної предметної форми із збереженням об'єму та предметних кольорів, до формалізації – граничного абстрагування на основі геометричних фігур або криволінійних плям.

Науковці та педагоги виокремлюють такі прийоми стилізації, зокрема:

- пошук аналогій – редагування зовнішнього контуру зображення, де зберігається основний силует конструктивним або пластичним засобом; зміна силуету загальної форми чи окремих деталей;

- трансформування перетворення об'ємної форми на площинну; свідомо зміна пропорцій, деформація, надання гротескних рис;

- пошук асоціацій – створення графічних і колористичних вирішень, що нагадують природний зразок-аналог;

- комбінування – використання прийомів комбінаторики; часткове включення до дизайн-розробки елементів біоформи;

- формалізація – відтворення природних форм на основі геометричних фігур або абстрактних плям; інверсійні альтернативні композиційні вирішення; використання замість реалістичних складних відтінків кольору площинних одноколірних або умовних (тепліх, холодних, ахроматичних, контрастних тощо) [2].

Під час процесу стилізації варто також виділити такі етапи, зокрема:

- переробка натуральних форм в узагальнені, передаючи найбільш характерні риси об'єкту зображення;

- узагальнення силуету, допускаючи змінення розміру та пропорцій предметів, їх кольору, тону;

- виявлення найбільш яскраво вираженого ракурсу та робота з перспективою, допускаючи «обернену»;

- врахування пластичності та спрямованості мотиву, використовуючи напрямок розвитку форми для гармонійного komponування зображення;
- обрання характеру побудови зображення (статичний чи динамічний);
- знаходження цікавого ритму, групування форм, елементів та відбір найбільш перспективні в цьому сенсі деталі;
- детальне опрацювання природного забарвлення і колористичних особливостей об'єкта.

Метод стилізації займає важливе місце і у навчально-практичній діяльності здобувачів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво. Декоративне мистецтво. Реставрація» кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва Хмельницького національного університету, а особливо, враховуючи нахил до декоративного мистецтва (обробку деревини та текстилю).

Стилізація є універсальним методом, до якого ми звертаємось під час вивчення більшості дисциплін художнього циклу, проте пропонуємо розглянути досвід впровадження даного методу на практичних заняттях з рисунку як однієї з базових дисциплін у формуванні художньо-графічної грамоти.

Рисунок вивчається фактично на протязі усього часу здобування спеціальності, кожен семестр якого присвячений відповідному розділу. Навчальний матеріал плавно перетікає від рисування гіпсових фігур геометричних предметів, натюрмортів з предметів побуту до рисування гіпсових голів античних героїв та живої натури. Але враховуючи обраний декоративний нахил нашої спеціальності та бажання створити сприятливі умови для розкриття талантів наших здобувачів, була обрана стратегія чергувати виконання натурних постановок в академічному дусі разом із творчими завданнями.

Отже, як це працює. Для виконання творчих завдань беремо за основу роботу виконану з натури (натюрморт, гіпсова голова або розетка на фоні драперії і т. д.) і перетворюємо її шляхом трансформації форми та об'єму, інтерпретації тонів та фактур, експериментів із перспективою тощо у творчу композицію, при цьому не обмежуємо себе простим олівцем, білим аркушем та звичним штрихуванням, а можемо, наприклад, скористатися маркерами та лінерами на тонованих аркушах паперу, шукаючи нові форми зображально-виражальної мови рисунку.

Приклади виконання творчих завдань здобувачами спеціальності 023 «Образотворче мистецтво. Декоративне мистецтво. Реставрація» кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва Хмельницького національного університету наведено нижче на рисунках 1-4.

Метод стилізації настільки тісно увійшов у навчальний процес, що творчі завдання займають близько третини часу, і це вже має свої плоди. Студенти стають спроможними генерувати власну ідею, використовують творчо-аналітичний підхід у дослідженні натурної постановки, застосовують геометричні узагальнення, розширюють вміння користуватися різноманітними техніками та матеріалами, виховують естетичний смак і культуру графічної мови і, зрештою, більш творчо підходять уже і до виконання академічних завдань, позбавляючи їх формальності.

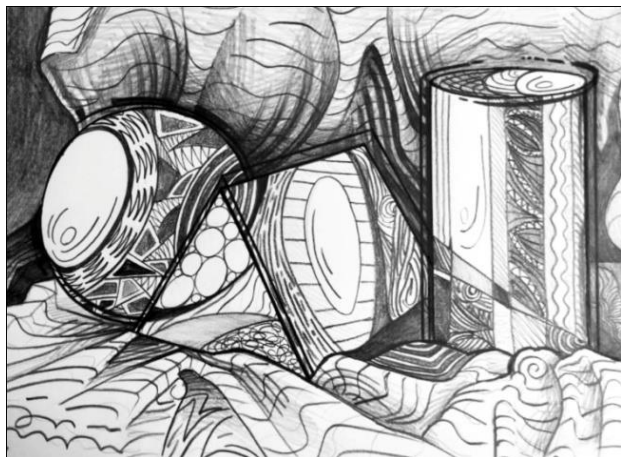


Рис.1. Художньо-графічне узагальнення натюрморту з гіпсових фігур.



Рис.2. Художньо-графічне узагальнення натюрморту з предметів побуту.



Рис. 3. Художньо-графічне узагальнення кисті руки.



Рис. 4. Художньо-графічне узагальнення гіпсової жіночої голови.

Список використаних джерел:

1. Лопухова С. О. Рисунок у підготовці студентів – майбутніх графічних дизайнерів. Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну. 2018. Вип. 1. С. 42-49.
2. Михайленко В. Є., Прищенко С.В. Стилізація природних форм у графічному дизайні та рекламі : формотворчі аспекти. *Технічна естетика і дизайн*. 2012. Вип. 11. С. 121–129.
3. Пархоменко К. О. Рисунок як фундаментальна дисципліна у розвитку творчих здібностей та професіоналізму майбутніх викладачів образотворчого мистецтва. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 16 : Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики*. 2014. Вип. 22. С. 126-129.
4. Піддубна О. М. Розвиток творчих здібностей студентів у процесі вивчення предметів «рисунок» й «живопис» при виконанні рисунків. *Естетичне виховання дітей та молоді: теорія, практика, перспективи розвитку: зб. наук. праць / за ред. О. А. Дубасенюк, Н. Г. Сидорчук, Житомир: вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. С. 410-415.*
5. Сухенко В. О. Академічний рисунок : навчальний посібник. К. : «АМАДЕЙ», 2016. 232 с.